

GUDSTJENESTE MED DÅP OG NATTVERD

5 søndag i treenighetstiden

Fjellhamar kirke 23. juni 2013

Matteus 18,12-18

PREKEN

INNLEDNING

Disiplene og de første kristne ble i følge Ap gj omtalt som de som tilhørte veien. Det kommer sikkert av både Jesu kjente ord om seg selv som veien, sannhet og livet, og at bildet av troen som en vandring og en vei ble mye brukt. Med til bildet av veien hører at det er mulig å kjøre av veien og i grøfta. Det er mulig å kjøre feil og komme på avveier og ville veier. Da er det godt å få hjelp, veihjelp, til å komme på rett vei igjen. Når det gjelder geografisk forflytning f eks i en bil er veihjelp en sjelden og relativ enkel sak i dag, ikke minst med alt vi har av GPS'r. Men i livet, på livsveien, kan veihjelp være en følsom og krevende ting å håndtere. Hvordan kan vi hjelpe hverandre på veien til det sanne og gode?

Jesus har noe å si oss om dette i dag. Prekenteeksten er fra Matteus 18,12-18:

Hva mener dere? Dersom en mann har hundre sauer og én av dem går seg vill, lar han ikke da de nittini være igjen i fjellet og går og leter etter den som er kommet på avveier?**13** Og skulle han finne den – sannelig, jeg sier dere: Da gleder han seg mer over denne ene enn over de nittini som ikke har gått seg vill.**14** Slik vil heller ikke deres Far i himmelen at en eneste av disse små skal gå tapt.**15** Dersom din bror gjør en synd *mot deg*, så gå til ham og still ham til ansvar på tomannshånd. Hvis han hører på deg, har du vunnet din bror.**16** Men hvis han ikke hører, skal du ta med deg en eller to andre, for *etter to eller tre vitners utsagn skal enhver sak være avgjort*.**17** Hvis han ikke hører på dem heller, skal du si det til menigheten. Men hvis

han ikke engang vil høre på menigheten, skal han være som en hedning eller toller for deg. **18** Sannelig, jeg sier dere: Alt dere binder på jorden, skal være bundet i himmelen, og alt dere løser på jorden, skal være løst i himmelen.

ALLE SKAL MED

Jeg løp meg bort i vår. I skogen mellom Stovner, motorveien og Hellerudsletta. Så det var jo ingen stor villfarelse jeg kunne få til der. Jeg kom til en fabrikk hvor noen kunne fortelle at jeg var på Holum Skog på Gjelleråsen og hvordan jeg kunne komme tilbake til Fjellhamar. Selv om løpeturen ble en drøy halvtime lenger og jeg ble dyktig sliten i varmen uten vann, så var det verste over når jeg fikk hjelp. Da visste jeg hvor jeg var og hvor jeg skulle løpe videre. En slik veihjelp er lett å ta i mot.

En gjeter er vant til med jevne mellomrom å måtte lete etter en sau som hadde kommet seg bort fra flokken. Og en hver gjeter ville gjort som Jesus forteller, latt de 99 klare seg selv og lett etter den som var gått seg vill. Enten om det var den sauen Petter ? jr. som aldri kunne innordne seg og alltid skulle være annerledes, eller sauen Kåre som var helt fjern og gikk i egne tanker, eller hvilken sau det måtte være. Den som mangler er viktigst. Den som er på avveier prioriteres. Akkurat som gleden er større når en bortkommen blir funnet igjen enn over de 99. Det samme med egne barn. Den som er i krise er viktigst og gir størst glede når det ordner seg. Poenget er klart: Slik vil heller ikke Gud at en eneste en skal gå tapt. Han har omsorg for alle. Han leter etter oss når vi går oss vill. Alle skal med!

VI MÅ HJELPE HVERANDRE – MEN VARSOMT!

Så langt er alt fint og greit. Men så sier Jesus noe som er ikke fullt så enkelt. Om å rettlede hverandre når vi trår feil, når vi bryter reglene. Når vi synder. Det er litt mer krevende og følsom saker å få veihjelp til.

Jeg spiser ofte tomat og agurk med majones på brødskiva. Og til frokost på søndag før jeg skal ha gudstjeneste kan det gå fort. Da kan det være at jeg hadde kommet hit med majones på nesa. Hadde noe sagt fra? Ja, tror det. Men hvis jeg kjørte alt for fort i smågatene på Fjellhamar, hva da? Eller

hvis jeg snyter på skatten eller er utro mot kona? Vil noen ha konfrontert meg da? Og ville jeg ha greid å ta en sånn irettesettelse uten å gå i vranglås?

I en familie så vi på en eller måte må få til dette å rettlede hverandre. Lille Joakim er jo helt avhengig av at dere foreldre veileder han. Setter noen grenser, peker på det gode, og snakker med han når han trår feil og ikke behandler andre godt. Og gjensidig trenger vi som foreldre å korrigere hverandre og gjøre opp for våre feilsteg i familien.

For at feilstegene kommer er ikke saken. Det er uunngåelig. Jesus sier ikke om vi synder men når vi synder. Saken er at og hvordan vi løser det, gjør opp med hverandre og hjelper hverandre tilbake på den rette vei. Og da ikke bare i familien, men også blant venner og andre steder vi er, som kirka. De fleste av oss kvier oss for det. Det er bra, fordi det skal ikke gjøres med letthet. Men med varsomhet og rene motiver. Det må bæres frem av at man vil den andre vel og fellesskapet vel. Og fordi at reglene er gode for oss. Synden ødelegger oss. Men hvis vi kvier oss så mye at vi dropper det, er vi i den andre grøfta. Jeg vil egentlig ha korreksjon og veiledning på ting som ikke er bra, men gjør det forsiktig. For det gjør vondt, jeg er sårbar og kan gå i lås. Jesu ord om å ta det på tomannshånd med hverandre først er kloke ord. Det er lettest å ta det i mot da. Og det er lettest og best å vinne sin bror da.

ALLE SKAL MED MEN IKKE FOR EN HVER PRIS

Og så det aller mest krevende: Når en bror ikke vil ta i mot rettleiding tross flere forsøk så skal han ekskluderes.

For det første er det krevende når man ikke er enig om at noe er et feilsteg. Den andre er ikke gått i vranglås, men man mener forskjellig. Som ikke sjeldent skjer mellom eldre og yngre generasjoner. Om mann og kone klarer å bli enig om standarden på rengjøring, så gratulerer! Å få tenåringene enige ville være et under. Det er vel en del frustrasjon og konfliktstoff i dette i de 1000 hjem. Men det finnes jo større utfordringer enn det. Når ateistens sønn ber aftenbønn eller en kristens barn vender

Jesu ryggen. Når viktige verdier for oss i holdninger og livsførsel vrakes. I en familie er det jo ikke snakk om å ekskludere noen, selv om noen gjør det og det som verre er. Vi må respektere andres valg og leve med dem. Det kan være krevende synes jeg. Kanskje ekstra krevende for oss som lever med en tro på Gud og en guddommelig sannhet, på at det finnes en tro og veiledning som Gud har gitt. Hvis alt var like bra, var det jo enkelt.

Det andre som virkelig er krevende er jo ekskludering. Dette får fort en smak av sekt. Her finnes det store mørke felt også i kirken. Med maktmisbruk på det groveste. Det er tankevekkende og viktig å ha med seg. Men misbruk må ikke gjøre at vi kaster babyen ut med badevannet. Skulle galskapen i Knutby ikke blitt konfrontert, og fått konsekvenser i form av at de som sto bak ble stilt til ansvar? Selvfølgelig ikke.

Jeg hørte nettopp om 5-6 hockeygutter fra Lørenskog som skal begynne på Norsk toppidrettsgymsnas i Stavanger. En far har ordnet en felles leilighet hvor mannen som bor i samme hus skal følge dem opp. Mannen, som er barne- og ungdomspsykolog, hadde klare krav til folkeskikk og nulltoleranse for alkohol og narkotika. Brytes kravene ekskluderes de og kastes på dør.

I forhold til ekskludering kjører samfunnet ofte en hardere linje enn den kirken og i hvert fall Jesus gjør. En statsråd får ingen ny sjanse når han bryter reglene. Og kanskje heller ikke hockeygutta. Ekskluderingen Jesus snakker om inntreffer ikke når en regel er brutt. Det er det tilgivelse for. Ekskluderingen inntreffer når man ikke vil ta imot rettleidingen, ikke innrømmer sine feilsteg og akter å fortsette å bryte reglene.

Derfor er det ikke helt dekkende å summere Jesu ord til oss i dag med kun alle skal med. Vi må legge til: Alle skal med, men ikke for en hver pris. Når forfall og ondskap får spre seg og gjør andre vondt, ødelegger relasjoner, og bryter ned fellesskapet, troen, håpet og kjærligheten er det ikke verdt det. Da må vi i omsorg for de skadelidende, for fellesskapet, og for den som setter seg selv utenfor, trekke noen grenser. Det er dypest sett kjærlighet.

HVA GUD ER GOD PÅ

Etter at Jesus har sagt dette strener Peter rett bort til Jesus og spør: ”Herre, hvor mange ganger skal min bror kunne synde mot meg og jeg likevel tilgi ham? Så mange som 7? Ikke 7 ganger, svarte Jesus. Men 70 ganger 7!!”

Så er vi tilbake der vi startet. Med en Gud som i herdig søker etter den som har gått seg vill og gleder seg mer enn noe annet over når veihjelpen når frem og du og jeg finner tilbake på sporet. Og som er uendelig raus til å gi oss nye sjanser til å vandre på livsveien sammen med han. For det er ikke ekskludering Gud er god på. Selv om det av og til må til. Det han er god på er kjærlighet og tilgivelse til alle som kommer til han.

Gudstjeneste er egentlig det beste svaret på vår tekst. Her feirer vi troen og vandringen, at nye døpes og blir med på veien. Her kan vi høre rettledning og få veihjelp. Her kan vi ransake oss selv og bekjenne våre synder. Her kan vi ta i mot Guds nåde i nattverden og styrke oss på vandringen videre. Med Jesus ved vår side.